

De twee beesten in Openbaring 13

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV of SV1977)
Samengesteld door M.V. 2002. Update 25-7-2012

DE INDELING VAN HET BOEK OPENBARING

Het Boek geeft zelf de indeling aan, in 1:19: “Schrijf nu op (1) *wat u hebt gezien*, en (2) *wat is*, en (3) *wat hierna zal geschieden*. Een hoofdingeling in drieën.

1. “Wat u hebt gezien” slaat op wat Johannes heeft gezien: de Rechter in het midden van de zeven kandelaars. Dit is het eerste hoofdstuk, dat een inleiding vormt op de rest van het Boek.
2. “Wat is” duidt op de hoofdstukken 2 en 3, wat voor Johannes tegenwoordige tijd was: de toenmalige zeven gemeenten in Asia. In profetische zin echter omvat “wat is” het gehele huidige christelijke tijdperk.
3. “Wat hierna zal geschieden” is hetgeen beschreven staat vanaf hoofdstuk 4. Dit derde deel ligt nog helemaal in de toekomst, na de huidige kerkbedeling en de opname van de kerk.

Hierna de details van deze hoofdingeling, met actieve links naar de reeds behandelde items. Na de accolade, en in gele markeerstift, de onderwerpen die we in onderhavige studie behandelen:

A. Proloog (1:1-8): <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/gemeentetijdperk.pdf>.

1. “Wat u hebt gezien” (1:9-20): <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/gemeentetijdperk.pdf>.

2. “Wat is”: Efeze, Smyrna, Pérgamus, Thyatira, Sardis, Filadelfia, Laodicéa (hst. 2 en 3):
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/gemeentetijdperk.pdf>.

3. “Wat hierna zal geschieden” (hst. 4 - 22)

I. Het hemelse tafereel (hst. 4 en 5): de troon in de hemel (hst. 4), het Lam en het boek (hst.5):
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op4-5.pdf>.

II. De zeven zegels (6:1 - 8:5): <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op6-4ruiters.pdf> &
http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op6-8_laatste3zegels.pdf.

III. De zeven engelen met de zeven bazuinen (8:6 - 11:18)
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op8-11.pdf>.

Vierde excursie: - Teken 1: de vrouw en haar zoon (11:19 + 12:1-2):
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op12-Vrouw-Draak.pdf>.

- Teken 2:

a) draak (12:3-18)

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op12-Vrouw-Draak.pdf>

http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Op12_7-18.pdf

b) zeebeest (13:1-10) en aardbeest (13:11-18):

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Antichrist-in-Op13.pdf>,

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/beeldOP13.pdf>,

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Getal-Beest-666.pdf>,

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/beest.pdf>.

Sub-excursie: taferelen uit de Grote Verdrukking (hst. 14)

- Teken 3: de overwinnaars (15:1-4)

IV. De zeven schalen of laatste plagen (15:5 - 19:10)

V. De voleinding (19:11 - 21:8)

Ω Epiloog (22:6-21)

INLEIDENDE EN BEGELEIDENDE COMMENTAREN BIJ OPENBARING

Ik wil vooraf wijzen op de “Begeleidende commentaren bij de studie van het boek Openbaring” in <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/BegeleidendeOpmerkingenOp.pdf>. Daarin vind u bv. ook een link naar de “Chronologie in het boek Openbaring”, waarvan ik hierna een uittreksel geef :

DE CHRONOLOGIE VAN DE GEBEURTENISSEN IN HET BOEK OPENBARING

“Het uur van de verzoeking, die over heel de wereld komen zal” (Op 3:10) is onderverdeeld in 7 zegels (fasen), waarbij het 7de zegel zeven bazuinen en de 7de buzuin zeven schalen omvat.

De Inleidende Oordelen : 3,5 jaren (eerste helft van de 70ste jaarweek)

1 ^{ste} zegel (6:1, 2):	wit paard
2 ^{de} zegel (6:3, 4):	rood paard
3 ^{de} zegel (6:5, 6):	zwart paard
4 ^{de} zegel (6:7, 8):	vaal paard
5 ^{de} zegel (6:9-11):	zielen onder het altaar
6 ^{de} zegel (6:12-17):	aardbeving, zon, maan, sterren, hemel
Excursie 1 (7:1-17)	
7 ^{de} zegel (8:1, 2):	7 bazuinen
Excursie 2 (8:3-6)	

De Grote Verdrukking begint : 3,5 jaren (tweede helft van de 70ste jaarweek)

1 ^{ste} bazuin (8:7):	de aarde
2 ^{de} bazuin (8:8, 9):	de zee
3 ^{de} bazuin (8:10, 11):	rivieren en bronnen
4 ^{de} bazuin (8:12, 13):	zon, maan en sterren
5 ^{de} bazuin (9:1-12) = 1 ^e “wee”:	vallende ster, sprinkhanen
6 ^{de} bazuin (9:13-21) = 2 ^e “wee”:	engelen aan de Eufraat
Excursie 3 (10:1 - 11:13)	
7 ^{de} bazuin (11:14-18) = 3 ^e “wee”:	7 schalen
Excursie 4 (11:19 - 16:1)	

Climax van de Grote Verdrukking : Armageddon

1 ^{ste} schaal (16:2):	over de aarde
2 ^{de} schaal (16:3):	over de zee
3 ^{de} schaal (16:4-7):	over rivieren en bronnen
4 ^{de} schaal (16:8, 9):	over de zon
5 ^{de} schaal (16:10, 11):	over de troon v. h. beest
6 ^{de} schaal (16:12):	over de Eufraat
Excursie 5 (16:13-16)	
7 ^{de} schaal (16:17-21):	in de lucht
Excursie 6 (17:1 - 19:10)	

← De verschijning van Christus (begin van 7 Slotfasen)

* 7 Slotfasen

1. De verschijning van Christus (19:11-16)
2. De oordelen van Christus (19:17-21)
3. De draak gebonden (20:1-3)
4. De eerste opstanding (20:4-6)
5. Gog en Magog (20:7-10)
6. De grote witte troon (20:11-15)
7. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde (21:1-8)
Excursie 7: het hemelse Jeruzalem (21:9 - 22:5)

Uittreksel uit <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Chronologie-Openbaring.pdf>

2. TWEEDE TEKEN: de drie beesten

b. het beest uit de zee (13:1-10)

13: 1-4

12:18 En ik stond op het zand bij de zee. 13:1 En ik zag **uit de zee een beest opkomen, dat zeven koppen en tien horens had, en op zijn horens waren tien diademen¹, en op zijn koppen een godslasterlijke naam.** 2 En het beest dat ik zag, leek op een **panter**, en zijn poten waren als

¹ Gr. *diadema*: koninklijke- of heerserskroon, of -diadeem; te onderscheiden van *stephanos*, een overwinningskroon die gegeven werd aan iemand die de overwinning behaalde in oude Griekse wedstrijdspelen.

die van een **beer**, en zijn muil was als de muil van een **leeuw**. En de **draak gaf hem zijn kracht, zijn troon en grote macht**. 3 En ik zag een van zijn **koppen als dodelijk gewond, maar zijn dodelijke wond werd genezen**. En de hele aarde ging het beest met verwondering achterna. 4 En **zij aanbaden de draak**, omdat hij aan het beest macht gegeven had. En zij aanbaden het beest en zeiden: Wie is aan dit beest gelijk? En wie kan er oorlog tegen voeren?

- uit de zee
- tien horens
- zeven koppen
- op zijn horens tien diadèma
- op zijn koppen namen van lastering
- een luipaard gelijk
- zijn poten waren als die van een beer
- zijn muil als de muil van een leeuw
- één van zijn koppen als tot de dood gewond, en zijn dodelijke wond werd genezen

Zie de “Vergelijking van de zevenkoppige beesten in Openbaring”:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/7koppigeBeesten.pdf>.

Johannes stond “op het zand der zee” (12:18) toen hij het eerste beest zag opstijgen uit de zee.

Een engel verklaart hem in Op 17:15 “De wateren die u gezien hebt, waaraan de hoer zit, zijn volken, menigten, naties en talen”.

Als we de Bijbel er verder op natrekken vinden we dat de zee een beeld is van bruisen, opzweping, onrust, beroering, van goddeloze volken, menigten, naties en talen:

“Wee der veelheid der grote volken, die daar **bruisen**, gelijk de **zeeën bruisen**; en wee het **geruis der natiën**, die daar **ruisen**, gelijk de geweldige wateren ruisen!” (Js 17:12).

“Doch de **goddelozen** zijn als een **voortgedreven zee**, want die kan **niet rusten**, en haar wateren werpen slijk en modder op” (Js 57:20).

“Een **zee** is over **Babel** gerezen, door de **veelheid** van haar **golven** is zij bedekt” (Jr 51:42).

“Daniël antwoordde en zeide: Ik zag in mijn gezicht bij nacht, en ziet, de vier winden des hemels **braken los** op de grote **zee**. En er klommen vier grote dieren op uit de **zee**, het ene van het andere onderscheiden” (Dn 7:2, 3).

“En hij zeide tot mij: De **wateren**, die gij gezien hebt, waar de hoer zit, zijn **volken**, en **scharen**, en **natiën**, en **tongen**” (Op 17:15).

De woelige zee is een beeld van het kwade:

“Gij hebt door Uw sterkte de **zee** gespleten; Gij hebt de koppen der draken in de wateren verbroken” (Ps 74:13).

“O **HEERE**, God der heerscharen! wie is als Gij, grootmachtig, o **HEERE**! en Uw getrouwheid is rondom U. Gij heerst over de **opgeblazenheid der zee**; wanneer haar baren zich verheffen, zo stilt Gij ze” (Ps 89:9-10).

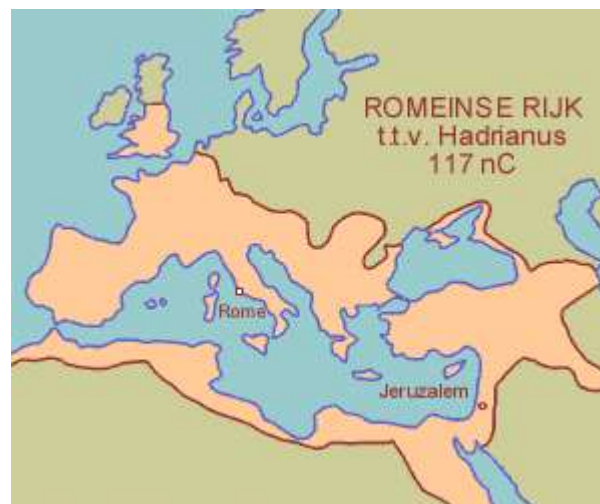
“En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op, en **bestrafte de winden en de zee**; en er werd grote stilte” (Mt 8:26).

In tegenstelling tot de aarde is de zee altijd in **beweging** en is daarom een goed beeld van beroering bij goddeloze volken. Ook in Daniël 7 komen de (vier) dieren (zie de gelijkenis met Op 13:1-2) op uit de zee. De oude Joden waren geen zeevarend volk; zij zagen de grote zee als een plaats van angst en gevaar.

Met ‘de zee’ kan hier enkel de Middellandse Zee bedoeld zijn. Die naam betekent letterlijk: ‘Zee in het midden van de landen (of: de aarde)’. In het Frans is dit duidelijker: *Mediterranée*; en ook in het Engels: *Mediterranean*.

Ze wordt precies omsloten door het oude Romeinse rijk, en is eigenlijk de zee van het Romeinse rijk (zie afbeelding hierboven). De Romeinen noemden ‘hun’ zee ‘Mare Internum’: de zee binnenin (het Romeinse Rijk).

Het “beest uit de zee” komt voort uit de chaotische toestanden en revolutiegeest die na de “Opname van de Gemeente” in het herstelde Romeinse rijk zullen heersen.

Zie “De Opname vóór de 70ste jaarweek”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Opname-MV.pdf>.

Uit deze troebelen zal een Romeinse dictator naar voren komen, die de vertegenwoordiger is van het herstelde Romeinse rijk (vgl. De Gaulle: “l’etat, c’est moi”). Dit gebeurt vermoedelijk tijdens het zesde zegel van Op 6:12-17 (zie bespreking aldaar).

In ieder geval weten we dat het herstelde Romeinse rijk tot bestaan is gekomen in de zeventigste jaarweek van Daniël (Dn 9:27). De alleenheerser van dit rijk zal zijn Satanische macht vooral in de tweede helft van die jaarweek uitoefenen (Dn 9:27).

Zie ook “Wie is de Antichrist in Openbaring 13?”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Antichrist-in-Op13.pdf>.

Er is een duidelijke parallel met de vier beesten in Daniël 7. Daar stellen de beesten het volgende voor:

- 1. De leeuw met adelaarsvleugels:** beelden van gevleugelde leeuwen zijn erg karakteristiek voor **Babylon**. Zie voor de leeuw: Jr 2:15; 4:6, 7; 5:6; 49:19; 50:17. Zie voor de arend: Dt 28:49; Jr 4:13; 48:40; 49:22; Ez 17:3, 12, 17; Hk 1:8. Vergelijk het gouden hoofd van het beeld in Dn 2:32, 38 dat Babylon voorstelt.
- 2. De Beer met drie ribben in zijn muil:** Medo-Perzië veroverde Lydië (546 v.C.), Babylonië (538 v.C.) en Egypte (525 v.C.). De wrede gulzige beer past wel voor het **Medo-Perzische rijk**. Maar de beer is ook logger dan een leeuw en een panter, vanwege de grootschalige legerinzet. De beer als telganger (Dn 7:5) wijst op het tweevoudige karakter van het rijk: eerst is de invloed van de Meden belangrijker, daarna die van de Perzen (vgl. Dn 8:3, 20). Vergelijk de zilveren borst en armen van het beeld in Dn 2:32, 39.
- 3. De Panter met 4 vleugels en 4 koppes:** de snelle veroveringen door Alexander de Grote en daarna het uiteenvallen van het rijk in 4 generaals (Dn 8:8; 11:3, 4), duidt op het **Griekse rijk**. Vergelijk de koperen buik en lendenen van het beeld in Dn 2:32, 39.
- 4. Het vierde beest met ijzeren tanden en tien horens:** Het oorlogsgeweld van **Rome**. Vergelijk de benen van ijzer en de voeten deels van ijzer en leem van het beeld in Dn 2:33, 40-44.

Zie de “Koninkrijken van het Boek Daniël en Openbaring”:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Koninkrijken-Daniel-Openbaring.pdf>.

En ook “De vier dieren in Daniël”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/4dieren.pdf>.

De vier dieren nemen af in sterkte, net zoals in het Statenbeeld van Dn 2 de waarde afneemt van hoofd naar voeten.

Zie “Het Statenbeeld”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Statenbeeld.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Babel-tot-Eeuwigheid.pdf>.

Het vierde beest van Dn 7:7 stelt het Romeinse rijk voor en heeft eveneens 10 horens als in Op 13:1. Het heeft tevens de karaktertrekken van de eerste drie, en deze zijn ook merkbaar in Op 13:1, 2. De vier beesten uit Dn 7 “klommen op uit de zee” (7:3), net zoals het beest in Op 13:1.

Daar het beest van Op 13:1 kennelijk zowel het Romeinse *rijk* als het *hoofd* ervan voorstelt, is het beest tevens identiek met de “kleine hoorn” van Dn 7:8, 24. Dit is het “volk van de vorst, dat komen zal”², dat regeert tijdens de laatste halve jaarweek (Dn 9:26v).

De gedachte dat het Romeinse rijk, na in de geschiedenis ten onder te zijn gegaan, in de eindtijd weer hersteld zal worden, wordt ondersteund door de volgende argumenten:

1. Het vierde (= Romeinse) rijk van Dn 2 heeft twee gestalten: zowel de twee benen (het rijk in zijn vroegere vorm: West- en Oost-Romeinse rijk) als de tien tenen (het rijk in zijn toekomstige vorm; vgl. de tien horens).
2. Het Romeinse rijk wordt in Dn 2 getroffen aan de “voeten” en vervangen door het rijk van de Messias, het 1000-jarige Vrederijk.
3. Ook in Dn 7 wordt het Romeinse rijk vernietigd bij de wederkomst van de Messias en de vestiging van Zijn rijk, zodat het vlak vóór de wederkomst dus ook moet bestáán.
4. Blijkens Dn 9:26-27 bestaat het Romeinse rijk tijdens de laatste halve jaarweek.
5. Het beest is ten dode toe verwond, maar komt weer tot leven (Op 13:3, 14; zie uitleg aldaar).
6. In Op 17:12-13 bestaat het Romeinse rijk eerst als een bond van tien koningen, die vervolgens hun macht in handen van één leider leggen. Een dergelijke staatsvorm heeft het Romeinse rijk nooit gekend en zal dus nog moeten komen.
7. In Op 17:8 wordt van het beest gezegd dat het (een tijdsperiode) geweest is, daarna (een tijdsperiode) niet is, en daarna weer opkomt uit de afgrond (zie uitleg aldaar). Het zal dus terug moeten opkomen.
8. Ook in Op 17:14 en 19:11-21 komt het rijk pas aan zijn eind door de wederkomst van Christus en de vestiging van Zijn rijk. Dat is dus nog moeten vervuld worden.

Uit de beschrijving van het beest kunnen we onmiskenbaar opmaken dat het hier om het herstelde Romeinse rijk (en de leider ervan) gaat. Het heeft 10 horens en 7 koppen, die we ook terugvinden in Op 17:3, 7-12. Hier komen we nog op terug maar we moeten hier alvast enkele punten aanstippen:

- De 7 koppen zijn 7 bergen (17:9), namelijk die waarop Rome is gebouwd, maar ook 7 koningen (Op 17:9-10).
- De 10 horens zijn 10 koningen; dat is het Romeinse rijk in zijn laatste bestaansvorm: een vereniging van 10 koningen, en het loopt erop uit dat zij al hun macht in handen leggen van het beest (17:12v.).
- De 10 diademen staan symbool voor koninklijk gezag, en “op zijn hoofden was een naam van [gods] lastering”. Het gaat dus om een politieke macht die zich tegen God verheft en zijn heerlijkheid smaadt.

We denken dat het beest in Op 13:1-10 eerder de *leider van het Romeinse rijk* is omdat het beest een getal (666) van een *mens* heeft. Het *rijk* als zodanig wordt voorgesteld door het *beest* van Op 17.

De “namen” op de koppen zijn de eigennamen van het beest, maar ze zijn godslasterlijk, waarschijnlijk omdat die namen alleen God toekomen. Ook de keizers van het vroegere Romeinse rijk droegen zulke namen en claimden goddelijke verering. Zo werd Augustus na zijn dood *divus* - “de goddelijke” - genoemd. Nero heette “Heiland der wereld” en Domitianus werd aangesproken als *Dominus et Deus noster*: “onze Heer en God”. Zie “een mond, die grote dingen sprak” (Dn 7:8, 20), en “de stem der grote woorden” (Dn 7:11). Vergelijk Dn 11:36v.

---

² Dn 9:26 KJV: “the people of the prince that shall come”. De SV en KJV leggen de klemtoon eerder op het volk dan op de koning. De NBG legt de klemtoon op de vorst: “het volk van een vorst die komen zal”.

En het beest was aan een luipaard gelijk, zijn poten als die van een beer, en zijn muil als die van een leeuw (13:2). Dit slaat op het boek Daniël waar we twee beschrijvingen vinden van de vier wereldrijken: In Dn 2 zien we ze in het Statenbeeld³, en in Dn 7 zien we ze in de vier dieren⁴. In Op 13 vinden we slechts één dier, maar het bezit wel alle wrede kenmerken van de drie dieren die eraan voorafgingen. Ze worden hier t.o.v. Dn 7 in omgekeerde volgorde genoemd, zoals de apostel ze ziet bij een terugblik naar het verleden.

In historische volgorde opgesomd zijn: de leeuw is het Babylonische rijk, de beer is het Medo-Perzische rijk, de luipaard is het Grieks-Macedonische rijk, en “een vierde dier, vreselijk, schrikwekkend en geweldig sterk ... en het had tien horens” (Dn 7:7) is het Romeinse rijk.

De Romeinen hadden de gewoonte om alles wat ze in de veroverde rijken voor goeds aantreffen, in hun regeringsstelsel en wijze van doen over te nemen, zodat de kenmerken van de oude wereldrijken in het Romeinse rijk overgingen.

We kunnen ons afvragen hoe het mogelijk is dat het Romeinse rijk zal herrijzen, aangezien het toch geheel tot het verleden behoort. Het West-Romeinse rijk ging ten onder in 476 nC, toen Rome verwoest werd door de Germanen. De Heilige Geest laat echter zien dat dit rijk vlak voor de wederkomst van Christus opnieuw op het toneel zal verschijnen: “de draak gaf hem zijn kracht, en zijn troon, en grote macht” (13:2). De Satan is de gezagsverlener van het rijk en zijn leider.

Het rijk komt niet alleen voort uit de woelige volkeren, de zee (13:1), maar het zal ook uit “de afgrond opstijgen” (11:7 en 17:8). Dit kan wijzen op de duivelse oorsprong van dit rijk, maar de “afgrond” kan hier ook gewoon duiden op het terug tot leven komen van het rijk, nadat het een tijd niet meer bestond en dus als dood werd gewaand en dus in de “afgrond” of het dodenrijk verbleef.

De 7 koppen en tien horens komen overeen met die van de draak in Op 12:3. Satan is de geestelijke macht achter de 7 koppen en tien horens van het beest uit de zee (13:2). Deze 7 koppen zijn niet enkel 7 bergen (17:9), maar in Op 17:10 lezen we dat ze ook 7 koningen voorstellen die elkaar opvolgen. Velen nemen dan dat het hier gaat om zeven opeenvolgende regeringsvormen van het Romeinse rijk. Anderen, zoals ik, menen hierin de zeven wereldrijken te zien, waarvan de laatste twee die van het oude en het herstelde Rome. Wij komen hier later op terug, in de bespreking van Op 17. “Ook zijn het zeven koningen: vijf zijn gevallen, de ene is er, de andere is nog niet gekomen, en wanneer hij komt, moet hij een korte tijd blijven” (Op 17:10). De éne die “is” betreft het oude Romeinse rijk dat in de tijd van Johannes bestond.

Eén kop wordt “als tot de dood geslagen” (13:3) hetgeen op de val van het rijk wijst in 476. Daarom zouden we kunnen aannemen dat déze tot de dood geslagen “kop” het oude Romeinse rijk voorstelt. Niemand zou verwachten dat het Romeinse rijk ooit weer zou herreizen. Sommige heersers hebben dit echter gewild te bereiken: keizer Karel de Grote, keizer Karel V, keizer Napoleon, zelfs Hitler. Wat toen niet gelukte zal straks wèl gelukken doordat het oude Romeinse rijk eerst herreist in de vorm van een tienstatenbond, die vervolgens alle macht in handen van de alleenheerser legt (17:12, 13) die wellicht weer de oude titel “keizer” aanneemt. Deze wonderbaarlijke herleving zal de verbazing van “de gehele aarde” opwekken (13:3). De “gehele aarde” is te verstaan als “alle geslacht, en taal, en volk” (13:7; vergelijk 11:9; 16:14; 17:15).

“En zij aanbaden de draak, omdat hij het gezag aan het beest had gegeven”. De mensen zullen goed beseffen dat het beest zijn bevoegdheden van de Satan zelf heeft. “en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is dit beest gelijk? wie kan er krijg tegen voeren?” (13:4). Net zoals nog niet zo lang geleden Duitsland zijn ‘Führer’ aanbad, zo zal ook de toekomstige keizer de aanbidding krijgen die alleen God toekomt. De geschiedenis leert dat de mens niets leert van de geschiedenis (Hegel).

13: 5-10

5 En het werd een mond gegeven om grote woorden en godslasteringen te spreken, en het werd macht gegeven om *dit tweeënveertig maanden lang* te doen. 6 En het opende zijn mond om

³ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Statenbeeld.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Babel-tot-Eeuwigheid.pdf>

⁴ Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Koninkrijken-Daniel-Openbaring.pdf>

God te lasteren, om Zijn Naam te lasteren en Zijn tent en hen die in de hemel wonen. 7 En het *beest* werd *macht* gegeven om oorlog te voeren tegen de heiligen en om hen te overwinnen, en hem werd macht gegeven over elke stam, taal en volk. 8 En **allen die op de aarde wonen, zullen het aanbidden**, *althans* van wie de namen niet zijn geschreven in het boek des levens van het Lam Dat geslacht is, van de grondlegging van de wereld af. 9 Indien iemand oren heeft, laat hij horen. 10 Als iemand in gevangenschap voert, die gaat *zelf* in gevangenschap. Als iemand met het zwaard doodt, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de volharding en het geloof van de heiligen

“En het werd een mond gegeven”: dit is door Satan “gegeven” (vgl. 13:2, 4). Sommigen denken echter aan God als Gever. Het is alleszins waar dat God ook waakt over het ‘geven’ van Satan. Satan is de boze geest die zich achter de dictator van het Romeinse rijk verbergt.

“En het werd macht gegeven, om [zulks] te doen, twee en veertig maanden”. Dit is de periode van de Grote Verdrukking (vgl. 11:2; 12:6, 14).

“En het opende zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn Naam te lasteren, en Zijn tabernakel, en die in de hemel wonen⁵” (vs. 6). Uit Op 21:3 weten we dat de Gemeente de tabernakel van God is, die in de hemel woont. Er is geen enkele grond om het tussenvoegsel <en> in dit vers weg te laten (“en [Gr. *kai*] die in de hemel wonen”), zoals sommige vertalingen (b.v. NBG) plegen te doen. Dit tussenvoegsel komt voor in de betrouwbare Textus Receptus. Het gaat in dit vers om 1. de tabernakel (Gemeente) en 2. de andere heiligen die, hoewel ze niet tot de Gemeente behoren, toch al in de hemel zijn, en/of de engelen.

Tegen de hemelse heiligen vermag het beest niets, maar hij gaat tekeer tegen de aardse heiligen: de ‘vrouw’ Israël en de gelovigen uit de volken. Het is van belang opnieuw op te merken hoe in Openbaring het onderscheid tussen de heiligen in de hemel en die op de aarde steeds wordt vastgehouden. Duidelijk blijkt dat gedurende de 42 maanden van Grote Verdrukking de Gemeente niet op aarde maar in de hemel is, terwijl de heiligen op aarde worden vervolgd.

“En allen die op de aarde wonen” zullen het beest aanbidden (vs. 8). Dit zijn de mensen die zich hier op aarde thuis voelen, wier belangen enkel met de aarde verbonden zijn. Van hen wordt gezegd: “wier namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des Lams, Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld” (vs. 8). Zie “Het Boek des Levens en het Boek des levens van het Lam” in <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/BegeleidendeOpmerkingenOp.pdf>.

Bemerking: de namen van de heiligen van de tegenwoordige bedeling staan niet *vanaf* maar *vóór* de grondlegging der wereld in dat boek opgetekend (Ef 1:4). Wanneer sprake is van Israël of de volken dan gaat het om wat *vanaf* de grondlegging der wereld is. De roeping en bestemming van Israël zijn verbonden met de aarde en de tijd; de Gemeente daarentegen bezit een hemelse en eeuwige roeping. In Mt 13:35 en 25:34 wordt de uitdrukking “van de grondlegging der wereld” gebruikt omdat er sprake is van gelovigen op aarde die niet tot de Gemeente behoren.

De uitdrukking “Indien iemand oren heeft, die hore” (13:9) vinden we ook in Op 2:7, 17, 29 en 3:6, 13, 22, maar daar met de toevoeging “wat de Geest tot de gemeenten zegt”. Hier in 13:9 echter is de waarschuwing niet tot de Gemeente gericht, die al opgenomen is in de hemel, maar tot alle achtergebleven mensen op aarde.

Laten we hier niet vergeten: 1. dat er vele duizenden tijdens de Grote Verdrukking worden gedood terwille van hun geloof, en 2. dat anderen door de Heer in de woestijn worden bewaard.

Vers 10 (vgl. 11:5) bevat blijkbaar het idee van vergelding: “oog om oog, tand om tand” (vgl. Gn 9:6; Mt 5:38, 26:52; Rm 12:9; Gl 6:7). Het gaat om een *waarschuwing* aan de heiligen om geen geweld te gebruiken en/of een *belofte* aan de heiligen dat God hen zal wreken op hun vervolgers.

c. het beest uit de aarde (13:11-18)

---

⁵ Letterlijk staat er niet *wonen* maar *tabernakelen*, in het Grieks *skenoó*: bivakkeren, zich legeren, verblijven (Prisma G/N). Het woord is verbonden aan ‘leven in een tent’. Het woord ‘tent’ is in het Grieks *skenos*. Paulus was een tentenmaker van beroep, een *skenoipoios*.

13: 11-14

11 En ik zag een ander **beest opkomen, uit de aarde**, en het had twee horens, als *die* van het **Lam**, maar het **sprak als de draak**. 12 En het oefent **al de macht van het eerste beest** voor zijn ogen uit, en het **maakt dat de aarde en zij die er wonen het eerste beest aanbidden**, waarvan de dodelijke wond genezen was. 13 En het doet **grote tekenen**, zodat het zelfs vuur uit de hemel laat neerkomen op de aarde, voor de ogen van de mensen. 14 En het misleidt hen die op de aarde wonen door middel van de **tekenen** die het gegeven zijn te doen voor de ogen van het beest. En het zegt tegen hen die op de aarde wonen, dat zij een **beeld** moeten maken voor het beest dat de wond van het zwaard had en *weer* levend werd.

Het tweede beest komt niet uit de zee, maar uit de aarde (Gr. *gè*, het betekent zowel “aarde” als “land”). In tegenstelling tot de zee is de aarde stabiel en is daarom een beeld van orde en stabiliteit. Het beest heeft zijn oorsprong dus niet in de woelige zee van onrustige, goddeloze volkeren (Js 57:20).

Maar met bedoelde “aarde” of het “land” kan ook meer bepaald het land van Israël en Jeruzalem bedoeld worden want dit wordt immers “het midden van de aarde” genoemd:

“Israël ... een zegen in het midden van het land” (Js 19:24)

“Dit is Jeruzalem, dat Ik in het midden der heidenen gezet heb, en landen rondom haar heen”

(Ez 5:5).

De Joden waren geen zeevarend volk; zij zagen de grote zee als een plaats van angst en gevaar. Het land past bij Israël: ‘De zachtmoedigen zullen de aarde erfelijk bezitten’ (Ps 37:11; Mt 5:5).

Als dit zo is, dan betreft het tweede beest de heerser van Israël, een Jood, terwijl het eerste beest de leider voorstelt van het Romeinse rijk, een heiden.

Het tweede beest komt op “uit de aarde” en heeft zijn oorsprong niet in de woelige zee, maar in een wereld van orde en stabiliteit. Hier gaat het om de heerser van Israël, terwijl het eerste beest de heidense wereld betrof. Dit tweede beest is dus een Jood, de valse koning van Israël, de valse messias, die in zijn eigen naam komt (Jh 5:43).

Het eerste beest heeft meer macht en wordt aangeduid als “het” beest (vs. 14-18). Het tweede beest is de leider van Israël, maar op godsdienstig vlak wordt hij in Op 16:13, 19:20, 20:10 “de valse profeet” genoemd. Hij is de Antichrist die als afvallige Jood de Messias loochent, maar hij loochent ook het fundament van het Christendom: de Vader en de Zoon (1 Jh 2:18-22, 4:3; 2Jh 7 - zie hieronder weergegeven).

Zie “Wie is de Antichrist in Openbaring 13?”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Antichrist-in-Op13.pdf>.

Hij zal het afvallige Judaïsme en het afvallige christendom⁶, verenigen in een nieuwe godsdienst: de verafgoding van het eerste beest. Dit zal dan vooral in de eerste halve jaarweek het geval zijn. Daarna, in de tweede halve jaarweek, zal aan het gevestigde naamchristendom, de ‘hoer’, een eind gemaakt worden (zie bij Op 17) en dan zal er nog slechts ruimte zijn voor de wereldgodsdienst van de Antichrist. Bij dit alles is het goed om te bedenken dat eerst de “geest” van de Antichrist zou komen, reeds van in de apostolische tijd, en ten slotte de Antichrist zelf:

1 Jh 2:18-22 “Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de **antichrist** komt, [zo] zijn ook nu vele antichristen geworden ... 22 Wie is de leugenaar, dan die loochent, dat Jezus is de Christus? Deze is de **antichrist**, die de Vader en de Zoon loochent”.

⁶ In de eerste halve jaarweek zal het ‘christendom’ eigenlijk al bestaan uit een oecumenisch agglomeraat van allerlei religies onder leiding van de Roomse kerk. Het toneel hiervoor is reeds geruime tijd in de maak en het zal door de Antichrist tot zijn hoogtepunt gevoerd worden.

1Jh 4:3 “En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet; maar dit is [de geest] van de **antichrist**, van welke [geest] gij gehoord hebt, dat hij komen zal, en hij is nu reeds in de wereld”.

2Jh 7 “Want er zijn vele verleiders in de wereld gekomen, die niet belijden, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is. Deze is de verleider en de **antichrist**”.

In onze tijd wordt niet alleen het *werk* maar bovenal de *Persoon* van onze Heer door de Antichristelijke geest aangetast. De Antichristelijke geest zal zich steeds meer manifesteren, totdat de aarde gereed is om de Antichrist zelf te ontvangen. De beginselen van de Antichrist zijn reeds lang in de christelijke Kerk aanwezig. Het is slechts nodig dat de ware gelovigen de aarde verlaten opdat “degenen die op de aarde wonen” (Op 13:14) de persoonlijke Antichrist zullen ontvangen. Over die Antichrist schrijft ook Paulus:

2Th 2:3-12 “Dat u niemand verleide op enigerlei wijze; want [die komt niet], tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij **de mens der zonde, de zoon des verderfs**; 4 Die zich tegenstelt, en verheft boven al wat God genaamd, of [als] God geëerd wordt, alzo dat hij in de tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende, dat hij God is. 5 Gedenkt gij niet, dat ik, nog bij u zijnde, u deze dingen gezegd heb? 6 En nu, wat [hem] weerhoudt, weet gij, opdat hij geopenbaard worde te zijner eigen tijd. 7 Want de verborgenheid der ongerechtigheid wordt reeds gewerkt; alleen, Die hem nu weerhoudt, [Die zal hem weerhouden], totdat hij uit het midden zal [weggedaan] worden. 8 En alsdan zal **de ongerechtige** geopenbaard worden, die de Heere verdelgen zal door de Geest Zijnsmonds, en te niet maken door de verschijning Zijner toekomst; 9 [Hem, zeg ik,] **wiens toekomst is naar de werking des satans**, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen; 10 En in alle verleiding der onrechtvaardigheid in hen, die verloren gaan; daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden. 11 En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven; 12 Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid”.

In Jh 5:43 zegt de Heer:

“Ik ben gekomen in de Naam van Mijn Vader, en gij neemt Mij niet aan; zo een ander komt **in zijn eigen naam**, die zult gij aannemen”.

Uit de hierboven aangehaalde teksten zien we de Antichrist als een bedrieglijk godsdienstig leider, terwijl zijn naam reeds aangeeft dat hij een valse messias is.

Op 13:11 toont hem als een nabootser van de Messias. Het beest heeft namelijk “twee horens, aan die van een lam gelijk, en het sprak als de draak”. Wanneer men hem ziet zou men dus kunnen denken dat het om het Lam gaat, maar zijn woorden zullen Satanisch zijn.

Uit het N.T. weten we dat de Antichrist de godsdienstige leider zal zijn van heel de afvallige Joodse en christelijke (oecumene-religie) wereld. Uit het O.T. weten we dat de afvallige Joodse leider zich de titel van koning van Israël zal toe-eigenen, zoals men van een pseudo-messias (*messias* = gezalfde koning) kan verwachten.

In Dn 11:36-40 wordt de typologische vorst Antiochus Epiphanes aangeduid als “de koning”; dit is de valse goddeloze koning die in de laatste dagen over Israël zal regeren.

Dn 11:36 “En die koning zal doen naar zijn welgevallen, en hij zal zichzelf verheffen, en groot maken boven alle God, en hij zal tegen de God der goden wonderlijke dingen spreken; en hij zal voorspoedig zijn, totdat de gramschap voleind zij, want het is vast besloten, het zal geschieden”.

Van Antiochus IV Epiphanes gaat dit in die zin op dat hij in zijn rijk de dienst van Zeus wilde invoeren en hij zichzelf als Zeus liet verheerlijken zoals uit de munten met zijn beeldenaar blijkt. Een ervan draagt als opschrift “Van koning Antiochus, de geopenbaarde god” (Babylon Beeld & Beest, deel II, J.G. Fijnvandraat blz. 294).

Het spreken tegen de God der goden wijst naar de smaad die hij Jahweh in Jeruzalem en Judea aan deed. Antiochus is daarin het type van de Antichrist, van wie Paulus zegt dat hij “zich tegenstelt, en verheft boven al wat God genaamd, of [als] God geëerd wordt” (2Th 2:4) - waarbij we moeten letten

op de overeenkomst in de bewoordingen in Dn 11:36! - en die “dat hij in de tempel Gods als een God zal zitten” (2Th 2:4).

Hij zal de hele aarde misleiden met “grote tekenen” (vs. 13). Dit kenmerk van wondertekenen vinden we niet bij het eerste beest. Dit is het kenmerk van een valse profeet die probeert te bewijzen dat hij een ware profeet is, opdat het de afgoderij van vers 12 bevordert. Zie Dt 13:

Dt 13:1-3 “Wanneer een profeet, of dromen-dromer, in het midden van u zal opstaan, en u een teken of wonder geven; 2 En dat teken of dat wonder komt, dat hij tot u gesproken had, zeggende: Laat ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hen dienen; 3 Gij zult naar de woorden van die profeet, of naar die dromen-dromer niet horen; want de HEERE, uw God, beproeft u, om te weten, of gij de HEERE, uw God, liefhebt met uw ganse hart en met uw ganse ziel”.

Het tweede beest bootst een van de grootste profeten uit het O.T. na, namelijk Elia (1Kn 18:38; 2Kn 1:10, 12), “zodat het ook vuur uit de hemel doet afkomen op de aarde, voor de mensen. En verleidt degenen, die op de aarde wonen, door de tekenen” (Op 13:13-14). Bedenkt dat de duivel uit de hemel werd geworpen en dat hij nu in de Antichrist zal varen (bezetenheid of occulte belasting).

De valse profeet zegt dat zij voor het eerste beest een beeld moeten maken (vs. 14). Dit beeld zal opgericht worden in de herbouwde tempel. Het is zowel een beeld *voor* als *van* het beest (vs. 14 -15). Dit beeld is de “gruwel der verwoesting” waarover Daniël spreekt en die ook de Heer Jezus noemt.

Dn 9:27 “En hij zal velen het verbond versterken een week; en [in] de helft der week zal hij het slachtoffer en het **spijsoffer doen ophouden, en over de gruwelijke vleugel zal een verwoester zijn**, ook tot de voleinding toe, die vast besloten zijnde, zal uitgestort worden over de verwoeste”.

Dn 11:31 “... en zij zullen het heiligdom ontheiligen, [en] de sterkte, en zij zullen het **gedurige [offer] wegnemen, en een verwoestende gruwel stellen**”.

Dn 12:11 “En van die tijd af, dat het **gedurig [offer] zal weggenomen, en de verwoestende gruwel zal gesteld** zijn, zullen zijn duizend tweehonderd en negentig dagen”.

Mt 24:15-16 “Wanneer gij dan zult zien de **gruwel der verwoesting**, waarvan gesproken is door Daniël, de profeet, staande in de heilige plaats; (die [het] leest, die merke daarop!) Dat alsdan, die in Judéa zijn, vluchten op de bergen”.

Mk 13:14 “Wanneer gij dan zult zien de **gruwel der verwoesting**, waarvan door de profeet Daniël gesproken is, staande waar het niet behoort, (die het leest, die merke daarop!) alsdan, die in Judéa zijn, dat zij vluchten op de bergen”.

Dit beeld is niet noodzakelijk een letterlijk standbeeld van de dictator, maar eerder een zichtbare uitdrukking van de macht van het eerste beest, in wat voor gedaante ook. Hetzelfde gebeurde in de tijd van Nebukadnezar (Dn 3).

Zie “De betekenis van de ‘vleugel’ in Daniël 9:27” in

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/BegeleidendeOpmerkingenOp.pdf>

Nog even opmerken dat de drie beesten (de draak, eerste beest, tweede beest) een imitatie vormen van de Goddelijke Drie-eenheid. Het eerste beest zal zichzelf tot *God* uitroepen. Het tweede beest, de imitatie van het Lam, dat alle gezag van het eerste beest uitoefent en maakt dat de aarde het eerste beest aanbidt (13:11, 12), zal zichzelf als de *Messias* voordoen. De draak, de duivel, de onzichtbare macht op de achtergrond (13:2), zal de kracht van de *Heilige Geest* nabootsen.

13: 15-18

15 En hem werd *macht* gegeven om een geest te geven aan het beeld van het beest, opdat het beeld van het beest zelfs zou **spreken**, en zou maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden. 16 En het maakt dat men aan allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en slaven een **merkteken** geeft op hun rechterhand of op hun voorhoofd, 17 en *het maakt* dat niemand kan kopen of verkopen, behalve hij die dat merkteken heeft, of de naam van het beest of het getal van zijn naam. 18 Hier is de wijsheid. Wie verstand heeft, laat hij het getal van het beest berekenen, want het is een **getal van een mens**, en zijn getal is **zeshonderdzesenzestig**.

Het werd de Antichrist gegeven het beeld een “geest” te geven opdat het beeld ook zou spreken. Het is natuurlijk de draak die de macht geeft (13:2). Deze “geest” (Gr. *pneuma*: adem of geest) is niet de “geest des levens” die uit God voortkomt (zie 11:11). Waarschijnlijk vaart er een demon in dat beeld zodat het spreken kan. Misschien is het een hoog technologisch beeld met kunstmatige intelligentie, of dat door zijn hoogwaardige micro-elektronica geschikt is om een demon te ‘huisvesten’. Het spreken van het beeld hoeft echter niet technologisch onderbouwd te zijn want demonen kunnen nu al stenen beelden doen ‘wenen’ en ‘bloed’ doen vloeien, en zouden duistere machten ook niet in staat zijn om stemmen voort te brengen, in het brein van de mensen zélf, zodat het lijkt dat het beeld ‘spreekt’? Zijn de tekenen rond ‘Mariaverschijningen’ nu reeds niet manifestaties in de breinen van de ‘gelovigen’? Hoe het ook zij, de wereld zal zwaar misleid zijn, en zal iets uitroepen als: “over wat een macht beschikt de mens! Zelfs het leven-geven ligt in ons bereik !”

Dit beeld brengt mee dat er een bevel zal worden uitgevaardigd dat maakt dat degenen die het beeld niet aanbidden omgebracht zullen worden. Vele weigeraars zullen daardoor sterven, maar zij zullen aan het begin van het Vrederijk uit de doden opstaan (15:2; 20:4). Maar ook velen zullen echter gespaard worden, en wel de 144.000 Israëlieten (7:4) en de ontelbare grote menigte uit de volken (7:9).

Zie “Wat is het merkteken van het beest?” in

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/BegeleidendeOpmerkingenOp.pdf>.

“Die het verstand heeft, berekene (*psèphisató*⁷) het getal (*arithmon*⁸) van het beest; want het is het getal van een mens, en zijn getal is zeshonderd zes en zestig”. Het betreft “het getal van zijn naam” (13:17).

Benadrukt moet worden dat de Heilige Geest hier vooral spreekt tot hen die in dié tijd wijsheid en verstand zullen bezitten.

Zie verder “Het Getal 666 van het Beest”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Getal-Beest-666.pdf>.

Zie “Het Romeinse beest heeft een getal van een mens” in

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/BegeleidendeOpmerkingenOp.pdf>.

Tot slot een woord van Johannes de Heer en J.A. Monsma, in “De komende Koning” (uitgave Het Zoeklicht) p. 132:

“Dit alles lijkt ons zo duidelijk en klaar, dat wij het overbodig achten om één voor één stil te staan bij de verschillende verklaringen, die reeds van het getal 666 zijn gegeven. Het zal naar ons gevoelen de getalsnaam zijn van het herleefde Romeinse rijk der toekomst (wellicht der nabije toekomst!) in het algemeen, en van zijn dictator, het beest, in het bijzonder. Want het is niet een getal van een rijk of een macht, maar het getal van een mens!”

---

⁷ Van *psèphos*: steen om mee te rekenen.

⁸ Van *arithmeó*: (op)tellen; *arithmos*: getal, telling.